

3.6.1 Nadere onderbouwing keuzes strategie per deelgebied

We onderscheiden drie verschillende strategieën om de ontwikkeling van duurzame energie te sturen: vrijwaren, inpassen en transformeren. Voor elk van de 11 onderscheiden deelgebieden is één van de drie strategieën van toepassing. Dit is beschreven in paragraaf 3.6.2. In deze paragraaf beschrijven we hoe de keuzes voor de strategie per deelgebied tot stand zijn gekomen. Uit de analyses en de bijeenkomsten (zie hoofdstuk 3 van de Visie (deel B), alsmede de verslagen van de bijeenkomsten (Visie deel B) volgt de navolgende waardering per deelgebied. Dit is een samenvatting en vereenvoudigde weergave van de analyses en opgehaalde belangen.

Moerputten en Bossche Broek zijn van ecologisch hoge kwaliteit. De gebieden zijn ook volledig onderdeel van het Natuur Netwerk Brabant (NNB) en zijn Natura 2000 gebieden.

Beide gebieden zijn daarnaast zeer waardevol als recreatief gebied voor bewoners van de stad. Moerputten kent ook cultuurhistorische waarden. Het Bossche Broek heeft cultuurhistorisch en landschappelijk een zeer hoge kwaliteit (onderdeel van Rijksbeschermd stadsgezicht). De gebieden zijn door mensen als zeer waardevol gewaardeerd en geclassificeerd als dat ze veranderingen onwenselijk vinden.

Beide gebieden zijn dan ook gevrijwaard van zelfstandige ontwikkelingsmogelijkheden voor duurzame energie.

Het gebied Maasuitwaarden is van hoge ecologische waarde en het gehele gebied is onderdeel van het NNB. Het gebied kent ook cultuurhistorische en recreatieve kwaliteiten. Er zal juist geïnvesteerd kunnen worden in natuur hier en is ook ruimte voor de rivier nodig. Het gebied wordt zeer hoog gewaardeerd als landschap waar geen veranderingen gewenst zijn.

Het gebied wordt dan ook gevrijwaard van zelfstandige ontwikkelingsmogelijkheden voor duurzame energie.

Het gebied Kanaalpark is een natuur- en recreatiegebied (in ontwikkeling), al is het gebied als geheel (nog) niet aangemerkt als NNB. Nu loopt er al wel een belangrijke ecologische verbindingzone door het gebied. Ondanks dat het park een relatief jonge ontwikkeling is, wordt het hoog gewaardeerd en aantrekkelijk gevonden. Om het park zich verder te kunnen laten ontwikkelen, wordt het gebied gevrijwaard van zelfstandige ontwikkelingsmogelijkheden voor duurzame energie.

Het gebied Diezemonding wordt als onderdeel van de Groene Delta ontwikkeld tot een belangrijk parkachtig natuur- en recreatiegebied die de stad in loopt. Delen van het gebied zijn al onderdeel van het NNB. Ook kent het gebied cultuurhistorische waarden. Grenzend aan dit gebied zijn in de toekomstige situatie al enkele windturbines voorzien (Treurenburg bestaand, Rietvelden nieuw). Het effect van de turbines op het landschap is groot, daarom is ervoor gekozen om het cluster aan turbines niet verder uit te breiden en in te zetten op verdere natuurontwikkeling.

Gelet op bovenstaande, is ervoor gekozen om het gebied te vrijwaren van zelfstandige ontwikkelingsmogelijkheden voor duurzame energie.

De Rosmalense en Nulandse polder vormen een open polderlandschap. De grootste landschappelijke kwaliteit van het gebied is de maat en de openheid van de polder. Ook heeft het gebied ecologische en cultuurhistorische kwaliteiten (weidevogelgebied en de cultuurhistorische waarde van de Beerse Overlaet). Door de bewoners worden kansen gezien om het gebied te verbeteren op met name de thema's natuur, landbouw en recreatie. Maar ook worden hier mogelijkheden voor windturbines en zonnevelden gezien. De combinatie van openheid en grootschaligheid met de opwek van windenergie is een mogelijkheid om de vergezichten te behouden. Windturbines hebben effect op het beeld, maar tasten de openheid op maaiveldniveau niet of nauwelijks aan.

Daarnaast dient de ontwikkeling van zon- en windenergie de belangen van de omwonenden, natuur, landbouw, recreatie en de landschappelijke kwaliteiten mee te nemen om zo te komen tot een kwalitatieve ontwikkeling van de polder.

Gelet op bovenstaande worden de Rosmalense en Nulandse polder geschikt geacht voor zon –en windenergie, waarbij de openheid zoveel mogelijk dient te worden behouden. Zie ook de motivering onder Transformereren.

De Bokhovense polder is een open polderlandschap. Het gebied heeft met name een landschappelijke kwaliteit in de vorm van openheid en daarnaast ook ecologische en recreatieve kwaliteiten. Veel bewoners zien hier kansen voor een kleinschaliger landschap met landbouw en verbetering van de natuurwaarden. Ook wordt ruimte gezien voor zon- en windenergie. In de visie wordt slechts één gebied gekozen voor een grootschalige concentratie van windenergie. Derhalve wordt in de Bokhovense polder alleen ruimte geboden voor zonne-energie. Zie de motivering onder Transformereren.

De Hooge Heide (Noord en Zuid) kenmerkt zich met name door een kleinschalig bos en kampenlandschap. Het gebied kent met name in het noordelijk deel belangrijke ecologische en recreatieve waarden. Enkele gebieden hiervan zijn ook onderdeel van het NNB. Vooral deze delen van het gebied hebben ook landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten. Maar ook wordt verbetering gewenst in dit gebied op het vlak van recreatie en landbouw. Tijdens de bewonerssessies kwam naar voren dat in kleinschalige landschappen als in de Hooge Heide ruimte geboden zou kunnen worden voor zonne-energie.

Gelet op bovenstaande, wordt in het gebied ruimte geboden voor zonne-energie middels de strategie inpassen, waarbij het NNB-gebied in beginsel wordt gevrijwaard van zelfstandige ontwikkelingsmogelijkheden voor duurzame energie.

Het snelwegenlandschap is een doorsnijdend landschap dat ten dienste staat van de mobiliteit. In veel gebieden is het een lijn die het landschap in tweeën deelt. Soms is de lijn nadrukkelijk aanwezig, in andere gevallen is het onderliggende landschap nog dominant. Juist in stedelijk gebied is het snelwegenlandschap nadrukkelijk aanwezig. Dit is gewaardeerd als onaantrekkelijk gebied en waar veel veranderd en verbeterd kan worden. Het is belangrijk om eerst deze ruimtes te benutten voor zonne-energie, met eventueel ook ruimte voor windenergie.

Dit is de reden dat de snelwegen als transformatiegebied aangeduid zijn. Met name op de plekken die nu al zeer nadrukkelijk als snelweglandschap gelden is de mogelijkheid om hier middels transformatie de opwek van duurzame energie mogelijk te maken en de kwaliteit van het snelweglandschap als geheel te versterken. Daarnaast zijn twee kleine clusters van transformatiezone windenergie aangeduid bij bedrijventerrein De Brand en het nog te ontwikkelen bedrijventerrein Heesch West. Gelet op de ligging van het bedrijventerrein aan de snelweg is kleinschalige windenergie hier voorstelbaar.

Het gebied Dungense Polder heeft cultuurhistorische kwaliteiten en landschappelijke kwaliteiten, met name door het open karakter van het landschap. Verder heeft het potentie voor natuur doordat het gebied voor een deel onderdeel is van de Groene Delta. De polder is kleinschaliger van aard dan andere poldergebieden. Het gebied is eventueel als geschikt geacht voor wind –en zonne-energie, en is niet gewaardeerd als specifiek aantrekkelijk of vrij te waren – er zijn juist verbeteringen mogelijk. Gelet op bovenstaande, wordt de Dungense polder niet gevrijwaard van ontwikkelingen voor duurzame energie. Omdat binnen de Visie slechts één gebied wordt gekozen voor een grootschalige concentratie van windenergie, wordt alleen ruimte geboden aan zonne-energie. Zie de motivering onder Transformereren. Wel wordt vanwege de ligging aan de snelweg en de ligging nabij bedrijventerrein de Brand ruimte geboden voor een kleiner cluster windturbines, zoals hierboven beschreven bij het snelwegenlandschap.